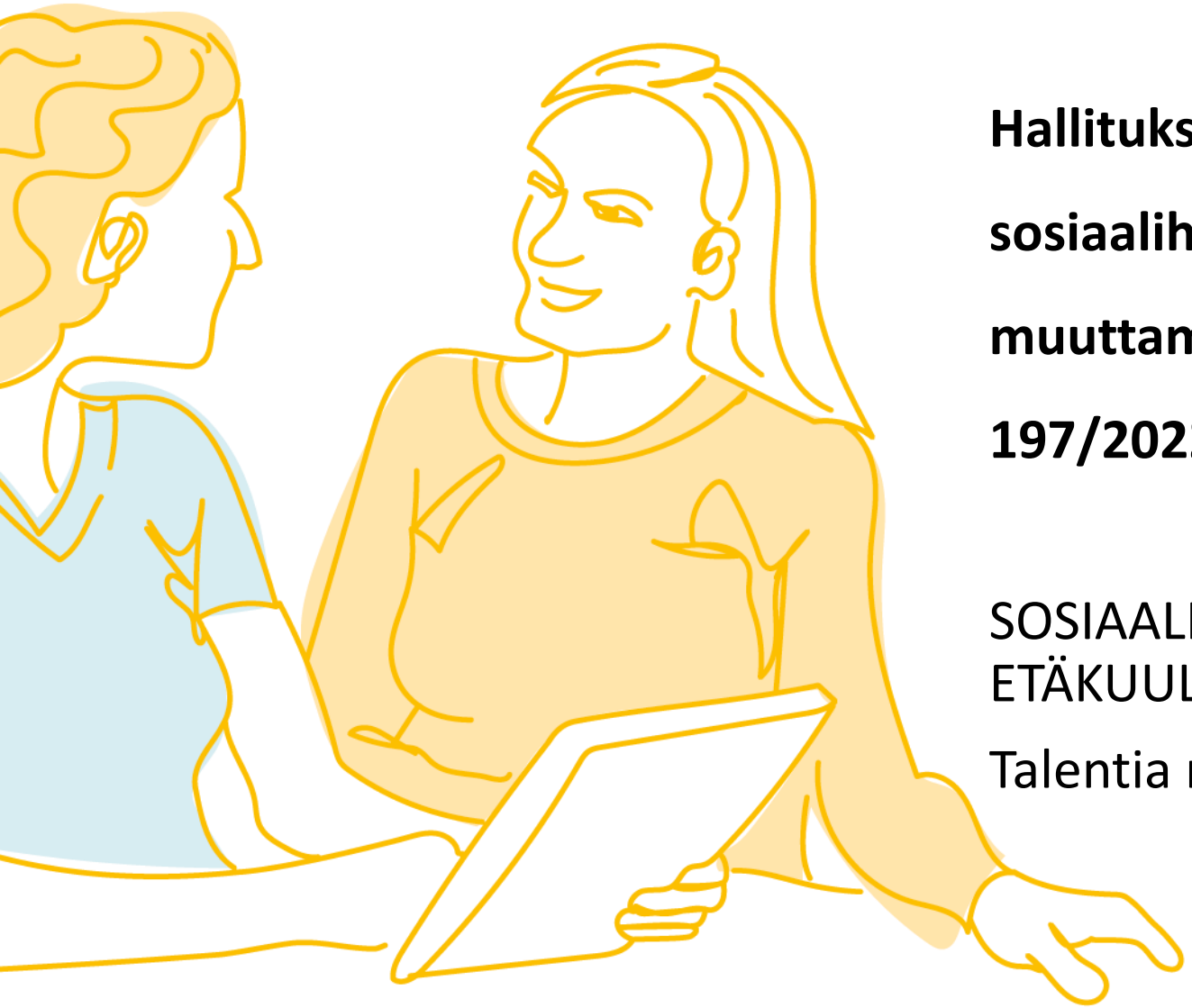

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi HE 197/2022 vp

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN ETÄKUULEMISASIANTUNTIJAKUTSU / 25.10.2022

Talentia ry / erityisasiantuntija Marja Marttila

Talentia

Hallituksen esityksessä huomioidut Talentian esittämät muutosehdotukset

1. Mielenterveystyö sekä päihde- ja riippuvuustyö säilyvät sosiaalihuollon lakisääteisinä palveluina ja omina pykälinään sosiaalihuoltolaissa

- Lakiesityksessä mielenterveys- ja päihdetyötä ohjattiin vahvasti terveydenhuollon vastuulle
- Lakiesitys olisi vienyt sosiaalialan ammattilaisilta lakiin perustuvat toimintamahdollisuudet ja työvälineet asiakkaiden auttamiseksi
- Myös asiakkaiden oikeus sosiaalihuoltolain mukaiseen mielenterveys- ja päihdetyöhön olisi kaventunut.

2. Oikeus kuntoutusrahaan säilyy myös ilman diagnoosia

- Lakiesityksessä oikeutta kuntoutusrahaan oltiin rajaamassa ja sen saamisen edellytyksiä tiukentamassa mm. päihdediagnoosin vaatimuksella

3. Yhteisösosiaalityö ja etsivä työ nostetaan sosiaalihuollon lakisääteisiksi tehtäviksi

- Tällä hetkellä yhteisösosiaalityön velvoite ei toteudu valtakunnallisesti
- Etsivää työtä sosiaalihuollon palveluna ei ole saatavilla valtakunnallisesti

Talentia esittää seuraavia muutoksia ja tarkennuksia hallituksen esitykseen

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut

- Talentia esittää perusteluihin (s. 148) seuraava tarkennusta: *sosiaalisesta kuntoutuksesta, kuten muistakin sosiaalihuoltolain mukaisiin tuen tarpeisiin vastaavista palveluista, tekee arvion sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö.*

- Lisäksi Talentia ehdottaa, että sosiaalisen kuntoutuksen palvelusta tulee antaa muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös.

2. Päihde- ja riippuvuushoito

- Talentia esittää sosiaalihuoltolain 24 § 4 momenttia muokattavaksi seuraavasti: Palveluja on annettava henkilön, hänen perheensä ja muiden läheistensä avun tarpeen, tuen tarpeen ja *kuntoutuksen* tarpeen perusteella.

3. Päihde- ja riippuvuustyö ja erityiset palvelut

- Talentia toivoo lain soveltamisohjetta siitä, miten jatkossa järjestetään sosiaalisena kuntoutuksena toteutettava laitoshoito, jossa toteutetaan myös lääkehoitoa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisesti toteuttamana palveluna.

Talentia esittää muutoksia ja tarkennuksia Hallituksen esitykseen

4. Psykososiaalinen tuki äkillisissä järkyttävissä tilanteissa

- Hallituksen esityksessä psykososiaalisella tuella tarkoitetaan äkillisiin ja järkyttäviin tilanteisiin vastaavaa palvelua
- Psykososiaalisen tuki tulee ymmärtää ja määritellä laajemmin pitkäkestoisena ja prosessinomaisena tukena.
- Talentia esittää valiokunnalle pohdittavaksi, tulisiko psykososiaalisen tuen palvelun sisältöä määritellä lakitasoisesti esitettyä laajemmin.

5. Työnohjaus

- Hallituksen esityksessä työnohjausvelvoite laajennettiin koskemaan terveydenhuollon päihde- ja riippuvuuspalveluita. Jo aiemmin työnohjaus on ollut lakisääteistä terveydenhuollon mielenterveyspalveluissa.
- Talentia esittää valiokunnalle pohdittavaksi, tulisiko lakisääteinen työnohjausvelvoite laajentaa koskemaan myös sosiaalihuollon mielenterveystyötä sekä päihde- ja riippuvuustyötä.